

MINISTRI KÄSKKIRI

Tallinn

29.11.2024 nr 190

Kultuurimälestiseks olemise lõpetamine ja andmete muutmine (Saaremaa)

1. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Jämaja kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 27279, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Jämaja küla, Jämaja kirik, KÜ 80701:001:0069) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
6269	Reljeef "Maarja kuulutus", 16.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 8
6270	Reljeef vapiga, 16.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 9
6271	Reljeef vapiga, 16.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 10
6273	Epitaaf, 17.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 48

2. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.04.1997 määruse nr 17 punktid 8-10 ja 48.

3. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Valjala kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 21079, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Valjala alevik, Kiriku tee 1 // 3, KÜ 85801:001:0721) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
27336	Hauaplaat rõngasristiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.37
27337	Hauaplaadi fragment	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.38

27338	Hauaplaadi fragment	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.39
27339	Hauaplaadi fragment (ülaosa) kaarrombiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.40
27340	Hauaplaadi fragment (ülaosa) rõngasristiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.41
27341	Hauaplaadi fragment	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.42
27342	Hauaplaadi fragment arvatava rõngasristiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.43
27343	Hauaplaadi fragment	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.44
27344	Hauaplaadi fragment kaarrombiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.45
27345	Hauaplaadi fragment rõngasristiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.46
27346	Hauaplaadi fragment rõngasristiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.47
27347	Hauaplaadi fragment kaarrombiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.48
27348	Hauaplaadi fragment	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.49
27349	Hauaplaadi fragment kaarrombiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.50
27350	Hauaplaadi fragment	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.51
27351	Hauaplaadi fragment tüvesega	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.52
6274	Seinamaalide fragmendid, 13/15. saj. (secco)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 7
6275	Trapetsikujuline hauaplaat ratasristiga, 1300 (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 46

4. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punktid 2.37-2.52 ning kultuuriministri 11.04.2004 määruse nr 17 punktid 7 ja 46.

5. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Valjala kirikuaed“ (kultuurimälestiste registri nr 4178, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Valjala alevik, Kiriku tee 1 // 3, KÜ 85801:001:0721, 85801:001:0385, 85801:001:0384) lahutamatu osaga:

Kultuuri- mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
21080	Valjala kirikuaia piirdemüür	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 292

6. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punkti 292 ning kultuuriministri 19.12.2006 käskkirja nr 388 punkti 1 alapunkti 63 tabeli rea 4.

7. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Ruhnu uus kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 21070, asukoht Saare maakond, Ruhnu vald, Ruhnu küla, Kirikumaa, KÜ 68901:001:0071) lahutamatu osadega:

Kultuuri- mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
28558	Roosaken Kristuse monogrammiga, Neumann & Vogel, Stockholm, 20. saj I veerand (värviline klaas, klaasimaal, tinaraamid)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.218
28559	Vitraažaken, Neumann & Vogel?, Stockholm, 20. saj I veerand (värviline klaas, klaasimaal, tinaraamid)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.219
28560	Vitraažaken, Neumann & Vogel?, Stockholm, 20. saj I veerand (värviline klaas, klaasimaal, tinaraamid)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.220
28561	Roosaken "Kristus - maailma valgus", EKA, 1998 (värviline klaas, klaasimaal, tinaraamid)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.221

8. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.03.2008 käskkirja nr 108 punktid 10.218-10.221.

9. Muudan kultuuriministri 27.10.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 25 punkti 279 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 21069, asukoht Saare maakond, Ruhnu vald, Ruhnu küla, Kirikumaa, KÜ 68901:001:0071) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Ruhnu vana kirik“.

10. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kultuurimälestise „Ruhnu vana kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 21069, asukoht Saare maakond, Ruhnu vald, Ruhnu küla, Kirikumaa, KÜ 68901:001:0071) lahutamatu osadega:

Kultuuri- mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
28633	Vitraažaken «Lammet tillhör lovsången H.-J. R. pastor på Runö. 1996», 17. saj?, EKA, 1998 (puhutud klaas, kahelisklaas, graveeritud, tinaraamid)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.293
28634	Vitraažaken «Där är Guds lamm som tar bort världens synd», 19. saj, EKA, 1998 (puhutud klaas, klaasimaal, tinaraamid)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.294
28635	Vitraažaken koopiaga klaasi- maalist «Kristus ristol. Hans Homodt. 1621», 19. saj, EKA, 1998 (puhutud klaas, klaasimaal, tinaraamid)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.295
28636	Vitraažaken koopiaga klaasimaalidest «Noa laev. Ambernus Muraeus Pastor auf Ruhnen 1650» ja «Ingel. Caspar Behrens», 17. saj?, EKA, 1998 (puhutud klaas, klaasimaal, tinaraamid)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.296
28637	Vitraažaken koopiaga klaasimaalist «Ingel. Hinrich Elderbusch» ja «Peter Deuskas. X. 1884», 17. saj?, EKA, 1998 (puhutud klaas, klaasimaal, tinaraamid)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.297
28638	Vitraažaken koopiaga klaasi- maalidest «Paadimehed. Jurgen Bulder 1650» ja «Paadimehed. Mattias Bulder. 1650», 17. saj?, EKA, 1998 (puhutud klaas, klaasimaal, tinaraamid)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.298
28642	Fassaadi ehisfriis (ahtri- kaunistus), Ventspils, 18. saj? (puit, nikerdatud)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.302
28644	Peaukse lukk, kohalik meister, 1710 (raud, sepis)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.304

28645	Käärkambri ukسلukk, kohalik meister, 17. saj? (puit, raud, sepis)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.305
-------	---	---

11. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.03.2008 käskkirja nr 108 punktid 10.295-10.298, 10.302 ja 10.304-10.305.

12. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Põide kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 21058, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Põide küla, Maarja, KÜ 63401:001:0430) lahutamatu osadega:

Kultuuri- mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
27327	Hauaplaadi fragment rõngas- ristiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.28
27328	Hauaplaadi fragment rõngas- ristiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.29
27330	Hauaplaadi fragment	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.31
27331	Hauaplaadi fragment	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.32
27332	Hauaplaadi fragment kaar- rombidega	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.33
27333	Hauaplaad kaarrombidega	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.34
27334	Hauaplaadi fragment rõngas- ristiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.35
6262	Bareljeef kahe inimfiguuriga pikihoone põhjaseina konsoolil, 14.saj. I pool (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 40
6263	Hauaplaad kahe vapiga, 1677 (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 41
6264	Hauaplaad rüütli figuuriga, 15.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 42
6265	Hauaplaad kahe vapiga, 16.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 43
6266	Hauaplaad ratasristiga, 16. saj. (?) (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 44

28548	Hauaplaat tekstiga, 17. saj? (dolomiit)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.207
-------	--	---

13. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 07.04.2004 käskkirja nr 131 punktid 2.28-2.35, kultuuriministri 11.04.1997 määruse nr 17 punktid 40-44 ning kultuuriministri 11.03.2008 käskkirja nr 108 punkti 10.207.

14. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Pöide kalmistu“ (kultuurimälestiste registri nr 4155, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Iruste küla, Torupilli, KÜ 63401:001:0446, 63401:001:0645, 63401:001:0143) lahutamatu osaga:

Kultuuri- mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
21057	G.W. von Aderkasi kabel	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 266

15. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punkti 266.

16. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Tõlluste mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 21048, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Tõlluste küla, Mõisa, KÜ 59201:004:0069, 59201:004:0259, 59201:004:0208, 59201:004:0583, 59201:004:0584, 59201:004:0499) lahutamatu osaga:

Kultuuri- mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
21049	Tõlluste mõisa piirdemüürid	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 258

17. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punkti 258.

18. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Püha kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 21045, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Püha küla, Kirikumaa, KÜ 59201:003:0576) lahutamatu osaga:

Kultuuri- mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
28542	Hauaplaat reljeefse kujutisega, 17. saj (dolomiit, raiumine)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.201

19. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.03.2008 käskkirja nr 108 punkti 10.201.

20. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Püha kirikuaed“ (kultuurimälestiste registri nr 4152, asukoht Saare

maakond, Saaremaa vald, Püha küla, Kirikumaa, KÜ 59201:003:0576) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
21046	Püha kirikuaia piirdemüür	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 255

21. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punkti 255.

22. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Kõljala mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 21040, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kõljala küla, Mõisa, KÜ 59201:002:0325, 59201:002:0757, 59201:002:0760, 59201:002:0681, 59201:002:0606, 59201:001:0950, 59201:002:0682, 59201:002:0815, 59201:002:0124) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
21041	Kõljala mõisa pargi piirdemüür väravaga	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 249

23. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punkti 249 ning kultuuriministri 13.05.2005 käskkirja nr 194 punkti 3 alapunkti 21 tabeli rea 3.

24. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Ilpla mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 21035, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Ilpla küla, Kivimäe, KÜ 59201:003:0997, 59201:003:0879, 59201:003:0264, 59201:003:0378) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
21037	Ilpla mõisa piirdemüürid	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 245

25. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punkti 245 ning kultuuriministri 13.05.2005 käskkirja nr 194 punkti 2 alapunkti 20 tabeli rea 4.

26. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Pädaste mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 21021, asukoht Saare maakond, Muhu vald, Pädaste küla, Pädastemõisa, KÜ 47801:007:0242) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
---------------------------------	---------------------------	-----------------------------------

21022	Pädaste mõisa piirdemüürid väravapostidega	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 230
-------	--	--

27. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punkti 230 ning kultuuriministri 13.07.2006 käskkirja nr 218 punkti 1 alapunkti 49 tabeli rea 3.

28. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Muhu kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 21007, asukoht Saare maakond, Muhu vald, Liiva küla, Kiriku, KÜ 47801:004:0562) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
6248	Seinamaalide fragmendid, 14.saj. (secco)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 6
6249	Hauaplaat inimese kujutisega, 1300 ? (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 31
6250	Hauaplaat ringi kujutisega, 1300 ? (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 32
27326	Hauaplaat nelja risti ja kahe sarvega	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.27

29. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.04.1997 määruse nr 17 punktid 6 ja 31-32 ning kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 2.37.

30. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Muhu kirikuaed“ (kultuurimälestiste registri nr 4134, asukoht Saare maakond, Muhu vald, Liiva küla, Kiriku, KÜ 47801:004:0562, 47801:004:0597) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
21008	Muhu kirikuaia piirdemüür	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 216
6251	Hauaplaat, 1300? (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 33
6252	Hauaplaat, 1300? (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 34
6253	Hauaplaat, 13. saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 35
6254	Hauaplaat, 13. saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 36

6255	Hauaplaad, 13. saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 37
6256	Hauaplaad, 13. saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 38

31. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punkti 216 ja kultuuriministri 11.04.1997 määruse nr 17 punktid 33-38 ning kultuuriministri 13.07.2006 käskkirja nr 218 punkti 1 alapunkti 50 tabeli rea 4.

32. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Karja kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 20899, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Linnaka küla, Karja kirik, KÜ 40302:002:0315) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
6235	Seinamaalide fragmendid, 14.saj. (secco)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 2
6236	Bareljeefid triumfikaare lõunaküljel, 14.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 20
6237	Bareljeefid triumfikaare põhjaküljel, 14.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 21
6238	Bareljeefid pikihoone põhjapoolsel piilaril, 14.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 22
6239	Bareljeefid pikihoone lõunapoolsel piilaril, 14.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 23
6240	Bareljeef lõunaportaali vimpergil, 14.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 24

33. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.04.1997 määruse nr 17 punktid 2 ja 20-24.

34. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Karja kirikuaed“ (kultuurimälestiste registri nr 4126, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Linnaka küla, Karja kirik, KÜ 40302:002:0315) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
20900	Karja kirikuaia piirdemüür	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 107

35. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punkti 107 ning kultuuriministri 19.12.2006 käskkirja nr 388 punkti 1 alapunkti 60 tabeli rea 4.

36. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Laimjala mõisa peahoone“ (kultuurimälestiste registri nr 20881, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Laimjala küla, Vallamaja, KÜ 38601:003:0465) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
20882	Laimjala mõisa lõvifiguur 1	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 88
20883	Laimjala mõisa lõvifiguur 2	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 89

37. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punktid 88-89.

38. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Pidula mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 20841, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Pidula küla, Pärna, KÜ 30101:004:0109, 30101:004:0353, 30101:004:0356, 30101:004:0168, 30101:004:0337, 30101:004:0108, 30101:004:0562) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
20842	Pidula mõisa piirdemüürid	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 48

39. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punkti 48.

40. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Loona mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 20832, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Loona küla, Loona külatee, KÜ 30101:005:0437, 30101:005:0356, 30101:001:0700, 30101:001:0701, 30101:005:0185, 30101:001:0656, 30101:001:0797, 30101:001:0655) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
20833	Loona mõisa piirdemüürid	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 39

41. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punkti 39 ning kultuuriministri 13.05.2005 käskkirja nr 194 punkti 3 alapunkti 18 tabeli rea 3.

42. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Kihelkonna kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 20824, asukoht Saare

maakond, Saaremaa vald, Kihelkonna alevik, Kiriku tn 6, KÜ 30101:003:0097) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
27323	Hauaplaad tekstifragmendiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.24
6183	Seinamaalide fragmendid, 14.saj. (secco)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 3
6186	Hauaplaad vappidega, 16.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 27
6188	Hauamonument, 18.saj. (marmor)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 29
28413	Hauaplaadi katke, 15. saj? (dolomiit)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.60

43. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 2.24, kultuuriministri 11.04.1997 määruse nr 17 punktid 3, 27 ja 29 ning kultuuriministri 11.03.2008 käskkirja nr 108 punkti 10.60.

44. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Kihelkonna kirikuaed“ (kultuurimälestiste registri nr 4108, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kihelkonna alevik, Kiriku tn 6, KÜ 30101:003:0097, 30101:003:0422, 30101:003:0416) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
20826	Kihelkonna kirikuaia piirdemüür	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 32
20825	Kihelkonna kirikuaia päikesekell	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 31

45. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punktid 31-32.

46. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Sikassaare mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 20819, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Sikassaare küla, Mõisa, KÜ 27003:001:0365, 27003:001:0013, 27003:001:0661, 27003:001:0052, 71401:001:3103) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
20820	Sikassaare mõisa pargimonument	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 25

47. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punkti 25.

48. Muudan kultuuriministri 19.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 3 punkti 115 ja kultuuriministri 27.10.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 25 punkti 12 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 4098, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kudjape alevik, Kalmistu tee 3, KÜ 27003:001:0992, 27003:001:0996, 27003:001:0984, 27003:001:0899, 27003:001:0898, 27003:001:1001, 27003:001:0995, 27003:001:0982) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Kuressaare linnakalmistu (Kudjape kalmistu)“.

49. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kultuurimälestise „Kuressaare linnakalmistu (Kudjape kalmistu)“ (kultuurimälestiste registri nr 4098, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kudjape alevik, Kalmistu tee 3, KÜ 27003:001:0992, 27003:001:0996, 27003:001:0984, 27003:001:0899, 27003:001:0898, 27003:001:1001, 27003:001:0995, 27003:001:0982) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
20808	Kudjape kalmistu piirdemüür väravatega	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 13
20809	Kudjape kalmistu Buxhoevdeni kabel 1	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 14
20810	Kudjape kalmistu Buxhoevdeni kabel 2	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 15
20811	Kudjape kalmistu Nolckeni kabel	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 16
20812	Kudjape kalmistu Schmidt kabel	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 17
20813	Kudjape kalmistu Wildenbergi kabel	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 18
20814	Kudjape kalmistu Grosswaldti kabel	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 19
20815	Kudjape kalmistu kellatorn	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 20

50. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punktid 13-20.

51. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Kaarma kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 20797, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kaarma-Kirikuküla, Kiriku, KÜ 27001:003:0108) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
---------------------------------	---------------------------	-----------------------------------

27317	Hauaplaat rõngasristi ja maarjaroosiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.18
27318	Hauaplaadi fragment ladina risti ja (kahe) svastikaga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.19
6163	Seinamaalide fragmendid, 13/15. saj. (secco)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 1
6165	Reljeef piilari tüvesel, 15.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 12
6166	Reljeef piilari tüvesel, 15.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 13
6167	Reljeef piilari tüvesel, 15.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 14
6168	Reljeef piilari tüvesel, 15.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 15
6169	Reljeef piilari tüvesel, 15.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 16
6170	Reljeef loomafiguuridega piilari baasil, 15.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 17
6171	Reljeef linnufiguuride ja taimedega piilari baasil, 15.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 18
6179	Mensa, 15.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 55
6180	Mensa, 15.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 56
6181	Mensa, 15.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 57

52. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 2.18-2.19, kultuuriministri 11.04.1997 määruse nr 17 punktid 1, 12-18, ja 55-57.

53. Muudan kultuuriministri 07.03.2005 käskkirja nr 85 punkti 1.4 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27353, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Orissaare alevik, Kuivastu mnt 35, KÜ 55001:008:0045) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Orissaare Rajooni Täitevkomitee hoone“.

54. Muudan kultuuriministri 07.03.2005 käskkirja nr 85 punkti 1.5 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27352, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Orissaare alevik, Kuivastu mnt 37, KÜ 55001:008:0383) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Orissaare Rajooni Kultuurimaja“.

55. Muudan kultuuriministri 07.03.2005 käskkirja nr 85 punkti 1.20 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27293, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kärla alevik, Ohaka tn 1, KÜ 37301:003:0187) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Sõmera klubihoone“.
56. Muudan kultuuriministri 07.03.2005 käskkirja nr 85 punkti 1.18 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27291, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kuressaare linn, Ringtee 15, KÜ 34901:003:0239) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Saare KEK-i haldushoone“.
57. Muudan kultuuriministri 07.03.2005 käskkirja nr 85 punkti 1.9 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27290, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Tiirimetsa küla, Koolimaja, KÜ 72101:001:1077) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Tiirimetsa algkooli hoone“.
58. Muudan kultuuriministri 07.03.2005 käskkirja nr 85 punkti 1.14 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27288, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kihelkonna alevik, Hannuse tn 4, KÜ 30101:003:0213) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Elamu“.
59. Muudan kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 1.11 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27251, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Vilsandi küla, Piisa, KÜ 30101:003:0354) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Vilsandi merepäästejaama paadikuur paadislipiga“.
60. Muudan kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 1.10 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27250, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Vilsandi küla, Piisa, KÜ 30101:003:0353) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Vilsandi tuletorni kompleksi uus elamu“.
61. Muudan kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 1.9 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27249, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Vilsandi küla, Murdlaine, KÜ 30101:003:0363) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Vilsandi tuletorni kompleksi generaatori hoone“.
62. Muudan kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 1.8 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27248, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Vilsandi küla, Ilmajaama, KÜ 30101:003:0304) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Vilsandi tuletorni kompleksi kuur“.
63. Muudan kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 1.7 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27247, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Vilsandi küla, Murdlaine, KÜ 30101:003:0363) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Vilsandi tuletorni kompleksi ait“.
64. Muudan kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 1.6 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27246, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Vilsandi küla, Murdlaine, KÜ 30101:003:0363) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Vilsandi tuletorni kompleksi kütteladu“.
65. Muudan kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 1.5 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27245, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Vilsandi

- küla, Murdlaine, KÜ 30101:003:0363) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Vilsandi tuletorni kompleksi kelder“.
66. Muudan kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 1.4 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27244, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Vilsandi küla, Piisa, KÜ 30101:003:0353) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Vilsandi tuletorni kompleksi saun“.
  67. Muudan kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 1.3 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27243, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Vilsandi küla, Murdlaine, KÜ 30101:003:0363) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Vilsandi tuletorni kompleksi vahtkonna elamu“.
  68. Muudan kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 1.2 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27242, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Vilsandi küla, Ilmajaama, KÜ 30101:003:0304) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Vilsandi tuletorni kompleksi ülevaataja elamu“.
  69. Muudan kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 1.1 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27241, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Vilsandi küla, Vilsandi tuletorn, KÜ 30101:003:0999) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Vilsandi tuletorn“.
  70. Muudan kultuuriministri 27.10.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 25 punkti 73 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 20867, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kuressaare linn, Lossi tn 7, KÜ 34901:013:0527) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Aadlielamu, Lööne mõisa koda“.
  71. Muudan kultuuriministri 27.10.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 25 punkti 72 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 20866, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kuressaare linn, Lossi tn 6, KÜ 34901:007:0311) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Aadlielamu, Meedla mõisa koda“.
  72. Muudan kultuuriministri 27.10.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 25 punkti 69 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 20863, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kuressaare linn, Lossi tn 1 // 1a, KÜ 34901:013:0085) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Saaremaa Rüütelkonna hoone“.
  73. Muudan kultuuriministri 27.10.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 25 punkti 41 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 20835, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Loona küla, Loona mõis, KÜ 30101:005:0437) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Loona mõisa ait“.
  74. Muudan kultuuriministri 27.10.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 25 punkti 40 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 20834, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Loona küla, Loona mõis, KÜ 30101:005:0437) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Loona mõisa ait“.
  75. Muudan kultuuriministri 27.10.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 25 punkti 10 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 20805, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kaarma-Kirikuküla, Tassi, KÜ 27001:003:0094) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Kaarma kihelkonnakooli hoone“.

76. Muudan kultuuriministri 27.10.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 25 punkti 11 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 20806, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kaarma-Kirikuküla, Tassi, KÜ 27001:003:0094) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Kaarma kihelkonnakooli kõrvalhoone“.
77. Muudan kultuuriministri 19.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 3 punkti 163 ajaloomälestise (kultuurimälestiste registri nr 4146, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Tumala küla, Kopli, KÜ 55001:006:0043) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Tumala mõisa kalmistu“.
78. Muudan kultuuriministri 19.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 3 punkti 176 ajaloomälestise (kultuurimälestiste registri nr 4159, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Mui küla, 21155 Audla-Saareküla-Tornimäe-Väikese väina tee, KÜ 63401:002:0479, 63401:002:0412, 63401:002:0057) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Tornimäe kalmistu“.
79. Muudan kultuuriministri 11.03.2008 käskkirja nr 108 punkti 5 ajaloomälestise, veealuse mälestise (kultuurimälestiste registri nr 28334, asukoht Saare maakond, Ruhnu vald, Ruhnu küla) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Lautrikoht“.
80. Muudan kultuuriministri 19.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 3 punkti 157 ajaloomälestise (kultuurimälestiste registri nr 4140, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Silla küla, Kirikumaa, KÜ 48301:002:0623, 48301:002:0241, 48301:002:0135, 48301:002:0107) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Mustjala kalmistu“.
81. Muudan kultuuriministri 19.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 3 punkti 130 ajaloomälestise (kultuurimälestiste registri nr 4113, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kuressaare linn, Suur-Põllu tn 4, KÜ 34901:006:0031) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Kuressaare linnakooli, hilisema merekooli, hoone“.

Muinsuskaitseametil teha käskkiri teatavaks menetlusosalistele, kanda mälestiseks olemise lõpetamised kultuurimälestiste registrisse ja ajakohastada andmed riigi maakatastris.

Käskkirja on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul käskkirja avaldamisest Riigi Teatajas, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras.

Mälestiseks olemise lõpetamise asjaolud ja menetluse läbiviimine

Muinsuskaitseaduse § 20 lg 1 p 3 alusel võib mälestiseks olemise lõpetada, kui mälestis on teise mälestise lahutamatu osa, ehk olukorras, kus näiteks kirikuhoone on tunnistatud ehitismälestiseks, puudub põhjendus tunnistada eraldi mälestiseks ka mõni kirikuhoone detail.

Maa-alalised mälestised, nagu näiteks park, kirikuaed või kalmistu on terviklik kooslus, mille väärtusliku ansambli/keskkonna lahutamatuks osaks on seal asuvad ajaloolised rajatised, haljastuselemendid, struktuur ja arhitektuursed väikevormid (näiteks piirdemüür, värav, paviljon, kabel ja ajaloolised hauatähised).

Muinsuskaitseamet kogus kokku Saare maakonnas asuvate mälestiste andmed ning analüüsis nende võimalikku käsitlemist teise mälestise osana, kasutades selleks peamiselt kultuurimälestiste registrist, aga ka arhiiviallikaid, valdkonna spetsialistidelt ja paikvaatlustelt kogutud informatsiooni. Ülevaatus tulemusena leiti, et 107 mälestise puhul on tegemist teise mälestise

lahutamatu osaga. Nendest 83 on kunstimälestised, peamiselt kirikutes asuvad kunstiteosed ja kirikuaias paiknevad hauatähised. Ehitismälestisi on 24, peamiselt kirikuaia piirdemüürid ja kabelid.

Käskkirjas nimetatud Saare maakonnas asuvad mälestised on tunnistatud kultuurimälestisteks aastatel 1997–1999. Mälestised, millede mälestiseks olemine lõpetatakse, on enamuses sisuliselt ehitise või rajatise juurde kuuluvad detailid või rajatised. Näiteks on kinnismälestise „Püha kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 21045) lahutamatuks osaks „Hauaplaat reljeefse kujutisega, 17. saj (dolomiit, raiumine)“ (kultuurimälestiste registri nr 28542) ning see jääb mälestise „Püha kirik“ osaks. Samamoodi on kinnismälestise „Pidula mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 20841) lahutamatuks osaks seal asuv pargi piirdemüür (kultuurimälestiste registri nr 20842).

Kuivõrd käskkirjas nimetatud mälestiste riiklik kaitse jätkub, ei ole muudatusel sisulist mõju mälestiste kaitse korraldusele. Muudatus on tehniline ning sellega väheneb mälestiste arv kultuurimälestiste registris. Käskkirjas nimetatud mälestiseks olemise lõpetamise kaalumisel riikliku kaitse kriteeriumeid ei hinnatud, kuna lõpetatud mälestised on teise mälestise lahutamatu osa ning nende riiklik kaitse jätkub senises ulatuses.

Mälestistele, mille kultuurimälestiseks olemine lõpetatakse, kuna tegemist on kinnismälestise lahutamatu osaga, jääb kehtima selle kinnismälestise kaitsevöönd, mille lahutamatu osa see mälestis on.

Lisaks parandatakse ja ühtlustatakse kinnismälestiste nimekujusid. Kultuurimälestise nimetuste kontrollimise käigus tuvastati nimetustes ebatäpsusi ja erinevusi nimetuste andmisel. Mälestise nimetuses toodud hoone aadress on otstarbekas eemaldada, kuna aadress võib ajas muutuda. Näiteks muudetakse ehitismälestis „Haldushoone Kuivastu mnt 35 maht ja fassaadid“ nimetust ja uus nimetus on „Orissaare Rajooni Täitevkomitee hoone“ (kultuurimälestiste registri nr 27353, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Orissaare alevik, Kuivastu mnt 35). Kokku täpsustatakse 31 kultuurimälestise nimetust, millega ei muudeta mälestiste senist avalik-õiguslikku seisundit.

Käskkirjas nimetatud mälestiste mälestiseks olemise lõpetamine või nimetuse muutmine hõlmab 57 omanikku, kellele kuuluva hoone või rajatise lahutamatuks osaks jäävad kultuuriväärtuslikud detailid või rajatised, mille mälestiseks olemine lõpetatakse või nimetust muudetakse. Mälestiste omanikele selle muudatusega täiendavaid negatiivseid mõjusid ei kaasne. Mälestise käsitlus muutub selgemaks. Hoone või rajatis on tervik koos oma lahutamatu osadega ja mälestiste lahutamatu osade osas ei pea eraldi silmas pidama ja arvestama tööde ja tegevuste planeerimisel, milline mälestise lahutamatu detail või rajatis on eraldi kaitse all ja milline ei ole ning kas töödes tuleb või ei tule arvestada samal ajal nii vallas- kui ka kinnismälestisele kehtivaid nõudeid. Mõnevõrra väheneb mälestise omanike halduskoormus ning Muinsuskaitseameti töökoormus.

Muinsuskaitseamet algatas kultuurimälestiste lõpetamise ja andmete muutmise menetluse ja edastas 2.09.2024 eelnõu tutvumiseks Saare maakonna kohalikele omavalitsustele ning mälestiste katastriüksuste omanikele. Tähtaeg arvamuste ja ettepanekute esitamiseks oli 14 päeva ehk kuni 17.09.2024. Eelnõule laekus kaks arvamust. Rahandusministeeriumil märkusi ja ettepanekuid ei olnud, teises arvamuses soovitati täpsustada Sõmera klubihoone nimetust. Ettepanekuga arvestati. Muinsuskaitse Nõukogu tutvus ja nõustus eelnõuga 02.10 – 21.10.2024 toimunud e-koosolekul.

(allkirjastatud digitaalselt)
Heidy Purga